

REDUKOVANÝ TVAR EKONOMETRICKÉHO MODELU

REDUKOVANÝ TVAR modelu je taková forma ekonometrického modelu, v níž každá rovnice popisuje závislost jediné běžné endogenní proměnné toliko na predeterminovaných proměnných a na náhodných složkách modelu. **Koeficienty**, které tento tvar obsahuje, **vyjadřují přímo kvantitativní závislosti** vysvětlovaných **běžných endogenních proměnných na vysvětlujících predeterminovaných proměnných**.

Matematický zápis redukováného tvaru závisí na tom, zda výchozí strukturní tvar zapíšeme v „symbolickém tvaru“ nebo v zápise „s pozorováními“ a rovněž na tom, který ze zápisů strukturního tvaru uijeme.

1. Redukovaný tvar odvozený ze strukturního zapsaného „symbolicky“

Vezmeme-li strukturní tvar v podobě

$$(1) \quad y = B \cdot y + C \cdot x + \varepsilon$$

, potom

dospějeme k redukovánému tvaru převedením matice běžných endogenních proměnných nalevo a násobením vzniklého vztahu zleva maticí $(I - B)^{-1}$, o níž jsme dříve předpokládali, že je regulární: Dostaneme

$$(2) \quad y = (I - B)^{-1} Cx + (I - B)^{-1} \varepsilon$$

, v němž

jednotlivé výrazy jsou sloupcovými vektory, jak je patrné z dimenzí jednotlivých výrazů

$$y_{[m,1]} = (I - B)^{-1}_{[m,m]} C_{[m,q]} x_{[q,1]} + (I - B)^{-1}_{[m,m]} \varepsilon_{[m,1]}$$

Redukovaný tvar zapsaný „symbolicky“ lze zapsat typičtěji jako

$$(3) \quad y = \Pi x + v$$

, v němž

(4A) $\Pi = (I - B)^{-1} C$ je **matice parametrů redukováného tvaru rozměrů [m;q]**.

(4B) $v = (I - B)^{-1} \varepsilon$ je **vektor náhodných složek reduk. tvaru**

rozměrů $[m;1]$.

Poznámka

2. Redukovaný tvar odvozený ze strukturního zapsaného „v pozorováních“

Vydeme-li ze strukturního tvaru modelu zapsaného „v pozorováních“ jako :

$$(11) \quad Y = Y \cdot B + X \cdot C + E$$

, kde

$Y_{[T;m]}$ je matice T pozorování m b.endogenních proměnných soustavy

$X_{[T;q]}$ je matice T pozorování q predeterminovaných proměnných soustavy

$B_{[m;m]}$ je matice koeficientů příslušných běžným endogenním proměnným

$C_{[m;q]}$ je matice koeficientů příslušných predeterminovaným proměnným

$E_{[T;m]}$ je matice „pozorování“ m náhodných složek (poruch) soustavy

pak získáme redukovaný tvar převedením běžných endogenních proměnných nalevo a násobením vzniklého vztahu zprava regulární maticí $(I - B)^{-1}$:

$$(12) \quad Y_{[T;m]}(I - B)_{[m;m]}^{-1} = X_{[T;q]} \cdot C_{[q;m]} + E_{[T;m]}$$

$$(13) \quad Y = X \cdot C(I - B)^{-1} + E \cdot (I - B)^{-1}$$

Ve světle předchozího značení je matice $C.(I-B)^{-1}$ maticí transponovanou k Π . O významu prvků této matice často nazývaných **multiplikátory** byla řeč již dříve.

*****
*****

Redukovaný tvar zápise „s pozorováními“ (13) zapíšeme **ve** **vyjádření**

$$(13a) \quad Y = X\Pi + V'$$

$\Pi = C(I-B)^{-1}$ je **matice parametrů redukovaného tvaru rozměrů** $[q;m]$.

$V' = E(I-B)^{-1}$ je **matice náhodných složek redukovaného tvaru rozměrů** $[T;m]$.

Přirozenou otázkou, máme-li redukovaný tvar zapsán v pozorováních, je, jak je možno z pozorovaných hodnot obsažených v maticích X, Y poříditi nějaký odhad matice Π ?¹

Odhad matice koeficientů redukovaného tvaru získáme nejnázne pomocí

prosté/obyčejné metody nejmenších čtverců OLS jako

$$\hat{\Pi}_{[q;m]} = (X'X)^{-1} X'Y$$

tzn. pomocí OLS-regrese všech m běžných endogenních proměnných na všech q predeterminovaných proměnných. (Matice X, Y mají shodný význam jako dříve)

Kovarianční matici náhodných složek V redukovaného tvaru označíme Ω . Má tvar

$$\Omega = (I-B)^{-1'} \Sigma (I-B)^{-1}, \quad \text{, protože platí}$$

$$\Omega = Cov(v) = E(v.v) = E[(I-B)^{-1} cov(\epsilon)(I-B)^{-1}] = (I-B)^{-1} \Sigma (I-B)^{-1}$$

Jiný možný zápis redukovaného tvaru vychází ze zápisu strukturního tvaru

¹ Obecně řečeno, je statistický odhad matice Π vždy jednodušší, než odhad strukturních parametrů matic B, C . Intuitivně i proto, že je jich počtem zřetelně méně a dostupná informace obsažená v maticích X, Y je pro oba případy shodná: .

(zápis přes všech m rovnic pro pevné pozorování t):

$$(I - B)y_t = Cy_t + \varepsilon_t \quad \text{neboli po úpravě}$$

$$y_t = (I - B)^{-1} \cdot Cy_t + (I - B)^{-1} \varepsilon_t$$

$$y_t = \Pi x_t + v_t \quad , \text{ kde nyní zapíšeme}$$

$$\Pi_{[m;q]} = (I - B)^{-1}_{[m;q]} \cdot C_{[m;q]} \quad v_{t[T;1]} = (I - B)^{-1}_{[m;m]} \varepsilon_{t[T;1]}$$

Vektor v_t náhodných složek redukovaného tvaru definovaný (pro pevné t) jako

$$v_t = (I - B)^{-1} \cdot \varepsilon_t \text{ má tyto vlastnosti:}$$

a) $E(v_t) = 0$, protože $E(v_t) = E[(I - B)^{-1} \varepsilon_t] = (I - B)^{-1} E\varepsilon_t = 0$.

b) $Cov(v_t) = (I - B)^{-1} \cdot \Sigma \cdot (I - B)^{-1}$ protože
 $E[v_t \cdot v_t'] = (I - B)^{-1} \cdot E(\varepsilon_t \cdot \varepsilon_t') \cdot (I - B)^{-1} = (I - B)^{-1} \Sigma (I - B)^{-1} = \Omega$

c) $E(v_t, v_s) = 0$, protože $E[v_t \cdot v_s'] = E[(I - B)^{-1} \varepsilon_t \cdot \varepsilon_s' (I - B)^{-1}]$
 pro $t \neq s$ $= [(I - B)^{-1} E(\varepsilon_t \cdot \varepsilon_s') (I - B)^{-1}] = 0$

Parametry matice redukovaného tvaru, kterých je dohromady $m \cdot q$ (včetně případných nulových hodnot parametrů) označíme π_{ij} .

Lze je vyjádřit jako

$$\pi_{ij} = \sum_{k=1}^m \gamma_{ik} \cdot \beta^{kj} \quad ,$$

kde

β^{kj} je prvek k -tého řádku a j -tého sloupce matice $(I - B)^{-1}$

Poznámka 1 Vztah mezi parametry strukturního tvaru (matice B, C) a parametry redukovaného tvaru (matice Π) není rovnocenný: Z prvků matic B, C lze jednoznačně určit prvky matice Π , protože matice $(I - B)$ je nesingulární. Naproti tomu z prvků matice Π není možné jednoznačně určit prvky obou matic B, C :

Porovnání počet parametrů strukturního tvaru je celkem $m \cdot (m - 1) + m \cdot q$

počet parametrů redukovaného tvaru celkem jen

m.q .

Ve schématickém vyjádření:

$$B = \begin{pmatrix} 0 & b_{12} & b_{13} & b_{14} & b_{1m} \\ b_{21} & 0 & b_{23} & b_{24} & b_{2m} \\ b_{31} & b_{32} & 0 & b_{34} & b_{3m} \\ \dots & \dots & \dots & 0 & \dots \\ b_{m1} & b_{m2} & b_{m3} & b_{m4} & 0 \end{pmatrix}$$

$$C = \begin{pmatrix} c_{11} & c_{12} & c_{13} & c_{14} & c_{1q} \\ c_{21} & c_{22} & c_{23} & c_{24} & c_{2q} \\ c_{31} & c_{32} & c_{33} & c_{34} & c_{3q} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ c_{m1} & c_{m2} & c_{m3} & c_{m4} & c_{mq} \end{pmatrix}$$

$$\Pi = \begin{pmatrix} \pi_{11} & \pi_{21} & \pi_{31} & \dots & \pi_{5q} \\ \pi_{21} & \pi_{22} & \pi_{23} & \dots & \pi_{2q} \\ \pi_{31} & \pi_{32} & \pi_{32} & \dots & \pi_{3q} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \pi_{m1} & \pi_{m2} & \pi_{m3} & \dots & \pi_{mq} \end{pmatrix}$$

Matice parametrů redukovaného tvaru Π je obecná matice. Zatímco matice B a C budou mít zpravidla větší počet nulových prvků, počet nulových prvků matice Π bude relativně malý.

Příklad: ilustrující postup výpočtu je maximálně zjednodušen²

Uvažujme jednoduchý třírovnicový makroekonomický model se dvěma rovnicemi chování a jednou identitou ve tvaru

$$C_t = c_1 + b_1 Y_t + u_t \quad - \text{ lineární spotřební funkce (1)}$$

$$I_t = c_3 + b_2 Y_t + c_2 Y_{t-1} + w_t \quad - \text{ lineární investiční funkce (2)}$$

$$Y_t = C_t + I_t + G_t \quad - \text{ bilanční identita důchodu (3)}$$

Význam jednotlivých proměnných :

C_t .... spotřeba domácností v čase t

I_t .... investice do soukromého sektoru v čase t

Y_t .... národní důchod v čase t

jsou 3 běžné endogenní proměnné ($m^* = 3$)³

" I " ..... jedničkový vektor

Y_{t-1} ... národní důchod v (předcházejícím) čase $t-1$

G_t ..... veřejné (vládní) výdaje v čase t

jsou 3 predeterminované proměnné ($q = 3$)

u_t ..... náhodná složka 1. rovnice

w_t ..... náhodná složka 2. rovnice

jsou 2 náhodné složky dvou stochastických rovnic

Lineární spotřební funkce (1) vyjadřuje závislost aktuální spotřeby na aktuální úrovni důchodu (už ne na zpožděných hodnotách důchodu a spotřeby).

Lineární investiční funkce (2) vyjadřuje závislost aktuálních investic na současné a o jedno období zpožděné hodnotě důchodu. Zanedbán je možný vliv důchodu zpožděného o více období.

Bilanční identita důchodu(3) propojuje důchod s investicemi, spotřebou a objemem veřejných výdajů při zanedbání salda

² Ve spotřební funkci např. chybí zpožděná hodnota spotřeby C_{t-1} , v investiční funkci nevystupuje úroková míra, identita důchodu je „ochuzena“, o čistý export, přírůstek zásob, saldo ztrát atd.

³ Větší význam pro operace s modelem (při kvantifikaci parametrů) má však nikoliv celkový počet rovnic (zde označený m^*), ale počet stochastických rovnic m (získaných po vyloučení identity).

zahraničních vztahů (export-import) (obchodních, peněžních) a bilance mimořádných výnosů/ztrát.

Redukovaná forma modelu je takové vyjádření, ve kterém jsou běžné endogenní proměnné popsány jen pomocí predeterminovaných proměnných I , Y_{t-1} , G_t

a náhodných složek u_t , w_t . V důsledku přítomnosti identity půjde vždy pouze o 2 běžné endogenní proměnné.

Postup výpočtu redukované formy modelu

V úvahu přichází výpočet buď prostým dosazováním (postupnou eliminací) nebo maticovými operacemi. Přitom musíme nejprve zvolit, které 2 ze 3 přítomných běžných endogenních proměnných necháme v redukované formě :

3. běžná endogenní proměnná se vyloučí při eliminaci identity.

Zvolme postup s eliminací proměnné I_t : substituujeme

$$(2) \quad I_t = c_3 + b_2 \cdot Y_t + c_2 Y_{t-1} + w_t$$

a dosadíme rovnice do (3).

První modelová rovnice zůstane ve tvaru

$$(1a) \quad C_t = c_1 + b_1 Y_t + u_t$$

Druhá modelová rovnice tak přejde na tvar

$$(2-3) \quad -C_t + (1 - b_2) \cdot Y_t = c_3 + c_2 Y_{t-1} + G_t + w_t$$

Nyní obě rovnice (1a) a (2-3) přepíšeme do maticového tvaru :

$$(4) \quad (I - B) \cdot Y = C \cdot X + I \cdot \varepsilon$$

$$(4a) \quad \begin{bmatrix} 1 & -b_1 \\ -1 & 1 - b_2 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} C_t \\ Y_t \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} c_1 & 0 & 0 \\ c_3 & c_2 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} I \\ Y_{t-1} \\ G_t \end{pmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} u_t \\ w_t \end{pmatrix}$$

Nyní musíme osamostatnit výraz pro každou z obou zbývajících běžných endogenních proměnných, tj. pro C_t a Y_t : Učiníme to invertováním matice $(I_m - B)^{-1}$ a vynásobením matic C a I na pravé straně maticí $(I - B)^{-1}$:

Protože determinant matice $I_m - B$ je roven

$$|I - B| = 1 - b_1 - b_2$$

a inverzní matice k $I_m - B$ má tvar

$$(I - B)^{-1} = \frac{1}{|I - B|} \begin{bmatrix} 1 - b_2 & b_1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$$

dostaneme:

$$\begin{pmatrix} C_t \\ Y_t \end{pmatrix} = \frac{1}{1 - b_1 - b_2} \begin{bmatrix} 1 - b_2 & b_1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} c_1 & 0 & 0 \\ c_3 & c_2 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} I \\ Y_{t-1} \\ G_t \end{pmatrix} + \frac{1}{1 - b_1 - b_2} \begin{bmatrix} 1 - b_2 & b_1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} u_t \\ w_t \end{pmatrix}$$

a dále roznásobením

$$\begin{pmatrix} C_t \\ Y_t \end{pmatrix} = \frac{1}{1 - b_1 - b_2} \left\{ \begin{bmatrix} c_1 - c_1 b_2 + b_1 c_3 & b_1 c_2 & b_1 \\ c_1 + c_3 & c_2 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} I \\ Y_{t-1} \\ G_t \end{pmatrix} + \begin{bmatrix} 1 - b_2 & b_1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} u_t \\ w_t \end{pmatrix} \right\}$$

Odtud vyvodíme následující tvar pro obě rovnice redukovaného tvaru :

(5a)

$$C_t = \frac{1}{1 - b_1 - b_2} \cdot \{ c_1 - c_1 b_2 + b_1 c_3 + b_1 c_2 Y_{t-1} + b_1 G_t + (1 - b_2) u_t + b_1 w_t \}$$

$$(5b) \quad Y_t = \frac{1}{1 - b_1 - b_2} \cdot \{ c_1 + c_3 + c_2 Y_{t-1} + G_t + u_t + w_t \}$$

Matice parametrů redukovaného tvaru modelu , která má obecný tvar

$$(6a) \quad \Pi = \begin{pmatrix} \pi_{11} & \pi_{12} & \pi_{13} \\ \pi_{21} & \pi_{22} & \pi_{23} \end{pmatrix}$$

s tímto vyjádřením vztahů mezi parametry strukturního a redukovaného tvaru

$$(6b) \quad \Pi = \begin{pmatrix} \frac{c_1 - c_1 b_2 + b_1 c_3}{1 - b_1 - b_2} & \frac{b_1 c_2}{1 - b_1 - b_2} & \frac{b_1}{1 - b_1 - b_2} \\ \frac{c_1 + c_3}{1 - b_1 - b_2} & \frac{c_2}{1 - b_1 - b_2} & \frac{1}{1 - b_1 - b_2} \end{pmatrix}$$

Zde máme celkem 5 parametrů (omezeného) strukturního tvaru b_1, b_2, c_1, c_2, c_3 a celkem 6 nenulových parametrů (omezeného) redukovaného tvaru $\pi_{11}, \pi_{12}, \pi_{13}, \pi_{21}, \pi_{22}, \pi_{23}$.

Všimněme si ještě rozdílu mezi počty parametrů strukturního a redukovaného tvaru, jestliže bereme v úvahu omezení položená na parametry modelu :

Neomezený strukturní tvar modelu (1), (2-3) má celkem $2.1+2.3 = 8$ parametrů

Neomezený redukovaný tvar modelu má celkem jen $2.3 = 6$ parametrů

Omezený strukturní tvar modelu má celkem jen 5 parametrů zatímco

Omezený redukovaný tvar modelu má celkem 6 parametrů

Poznámka 2 Zaznamenejme, že inverzi v $(I_m - B)$ lze provést jen tehdy, jestliže platí

$$b_1 + b_2 \neq 1$$

Parametr b_1 přitom pochází z rovnice spotřeby, zatímco parametr b_2 z na ní nezávislé rovnice investic. Zmíněné omezení tedy nemá ekonomickou příčinu.

Poznámka 3 Zatímco každé omezení položené na parametry strukturního tvaru znamená snížení počtu odhadovaných parametrů strukturního tvaru o 1, neplatí zdaleka obdobná relace pro parametry redukovaného tvaru: protože jsou parametry určeny vztahem (6b), jen zřídkakdy nabude parametr omezeného redukovaného tvaru hodnotu 0.

V předchozím případě jsme postupovali tak, že jsme se zaměřili na vyloučení běžné endogenní proměnné investice. Mohli jsme však také postupovat tak, že bychom pomocí identity vyloučili např. proměnnou spotřeba (nebo důchod).

Ukážeme, že při odvození redukované formy nezáleží na tom, kterou z běžných endogenních veličin na počátku vyloučíme, jinými slovy, že ta část (ten řádek) redukované formy, která je společná oběma postupům (zde tvar rovnice pro důchod) zůstane beze změn.

$$(6b) \quad \Pi = \begin{pmatrix} \frac{c_1 - c_1 b_2 + b_1 c_3}{1 - b_1 - b_2} & \frac{b_1 c_2}{1 - b_1 - b_2} & \frac{b_1}{1 - b_1 - b_2} \\ \frac{c_1 + c_3}{1 - b_1 - b_2} & \frac{c_2}{1 - b_1 - b_2} & \frac{1}{1 - b_1 - b_2} \end{pmatrix}$$

Poznámka 4 Poněkud předběhneme, uvedeme-li, že klíčovou záležitostí pro možnost odhadu parametrů modelu je kladná odpověď na otázku, zda lze ze znalosti matice Π získat jednoznačně všechny strukturní parametry. V našem případě to možné je, protože např.

$$b_1 = \frac{\pi_{13}}{\pi_{23}} \qquad c_2 = \frac{\pi_{12}}{\pi_{22}} = \frac{\pi_{13}}{\pi_{23}}$$

Postup 2

Eliminujeme nyní *spotřebu* z identity (3), kde dostaneme $C_t = Y_t - I_t - G_t$

a dosadíme do první rovnice

$$Y_t - I_t + G_t = c_1 + b_1 Y_t + u_t, \text{ načež ji upravíme do tvaru}$$

$$(1 - b_1)Y_t - I_t = c_1 - G_t + u_t$$

Současně ve druhé rovnici převedeme běžné endogenní Y_t, I_t proměnné nalevo

$$I_t - b_2 \cdot Y_t = c_3 + c_2 \cdot Y_{t-1} + w_t$$

a vytvoříme maticovou podobu strukturního tvaru s těmito dvěma běžnými endogenními proměnnými:

$$(7) \quad \begin{bmatrix} 1 & -b_2 \\ -1 & 1-b_1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} I_t \\ Y_t \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} c_3 & c_2 & 0 \\ c_1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} I \\ Y_{t-1} \\ G_t \end{pmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} w_t \\ u_t \end{pmatrix}$$

(Nejprve jsme zapsali rovnici pro investice, potom rovnici pro důchod). Dále již postupujeme obvyklým způsobem:

Invertujeme matici $(I_2 - B)$ a dostaneme (determinant je opět roven $1 - b_1 - b_2$)

$$(I_2 - B)^{-1} = \begin{pmatrix} \frac{1-b_1}{1-b_1-b_2} & \frac{b_2}{1-b_1-b_2} \\ \frac{1}{1-b_1-b_2} & \frac{1}{1-b_1-b_2} \end{pmatrix}$$

a po vynásobení matic C a I na pravé straně maticí $(I - B)^{-1}$ máme (8)

$$\begin{pmatrix} I_t \\ Y_t \end{pmatrix} = \frac{1}{1-b_1-b_2} \begin{bmatrix} 1-b_1 & b_2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} c_3 & c_2 & 0 \\ c_1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} I \\ Y_{t-1} \\ G_t \end{pmatrix} + \frac{1}{1-b_1-b_2} \begin{bmatrix} 1-b_1 & b_2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{pmatrix} u_t \\ w_t \end{pmatrix}$$

Odtud vyvodíme následující tvar pro obě rovnice redukovaného tvaru :

$$I_t = \frac{1}{1-b_1-b_2} \cdot \{ c_3 - b_1 c_3 + c_1 b_2 + (c_2 - c_2 b_1) Y_{t-1} + b_2 G_t + (1-b_1) u_t + b_2 w_t \}$$

$$Y_t = \frac{1}{1-b_1-b_2} \cdot \{ c_1 + c_3 + c_2 Y_{t-1} + G_t + u_t + w_t \}$$

(9a-b)

Konečně ukážeme, že i třetí postup (s vyloučením důchodu Y_t) vede k získání rovnic redukovaného tvaru pro investice I_t a spotřebu C_t :

Postup 3

Do obou rovnic (1), (2) dosadíme za důchod Y_t z identity (3). Máme soustavu

$$C_t = c_1 + b_1(C_t + I_t + G_t) + u_t \quad (1^*)$$

$$I_t = c_3 + b_2(C_t + I_t + G_t) + c_2 Y_{t-1} + w_t \quad (2^*)$$

kteřou opět přepíšeme do maticové podoby

$$(10) \quad \begin{bmatrix} 1-b_1 & -b_1 \\ -b_2 & 1-b_2 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} C_t \\ I_t \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} c_1 & 0 & b_1 \\ c_3 & c_2 & b_2 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} I \\ Y_{t-1} \\ G_t \end{pmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} u_t \\ w_t \end{pmatrix}$$

Opět invertujeme matici $(I_2 - B)$ a dostaneme (determinant je i zde roven hodnotě $1 - b_1 - b_2$)

$$(I_2 - B)^{-1} = \begin{pmatrix} \frac{1-b_2}{1-b_1-b_2} & \frac{b_1}{1-b_1-b_2} \\ \frac{b_2}{1-b_1-b_2} & \frac{1-b_1}{1-b_1-b_2} \end{pmatrix}, \quad \text{takže}$$

dostaneme

$$\begin{pmatrix} C_t \\ I_t \end{pmatrix} = \frac{1}{1-b_1-b_2} \begin{bmatrix} 1-b_2 & b_1 \\ b_2 & 1-b_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} c_1 & 0 & b_1 \\ c_3 & c_2 & b_2 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} I \\ Y_{t-1} \\ G_t \end{pmatrix} + \frac{1}{1-b_1-b_2} \begin{bmatrix} 1-b_2 & b_1 \\ b_2 & 1-b_1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} u_t \\ w_t \end{pmatrix}$$

Odtud již snadno vyvodíme následující tvar pro obě rovnice redukovaného tvaru :

$$C_t = \frac{1}{1-b_1-b_2} \{ c_1 - c_1 b_2 + b_1 c_3 + b_1 c_2 Y_{t-1} + b_1 G_t + (1-b_2) u_t + b_1 w_t \}$$

(11a-b)

$$I_t = \frac{1}{1-b_1-b_2} \{ c_1 b_2 + c_3 - b_1 c_3 + (c_2 - b_1 c_2) Y_{t-1} + b_2 G_t + (1-b_1) u_t + b_2 w_t \}$$

I v tomto případě jsme se tedy dopracovali k tvarům shodným s předchozími výsledky. Srovnej (11a) s (5a) , resp. (11b) s (9a).

Poznámka 4 Povšimněme-si, že omezení na parametry modelu $b_1 + b_2 \neq 1$, podmiňující vyvození redukovaného tvaru modelu, je nezávisle na tom, který ze tří postup jsme pro odvození redukovaného tvaru přijali.